

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γειά σου.

Ανασκαλίζουμε τις αναμνήσεις της νιότης μας που την ζήσαμε σ' αυτήν την παροικία, την ιστορία της παροικίας μας και της δικής μας ζωής. Και είναι ιστορία και είναι μνήμη και είναι κι η δική μας η ζωή.

Όμως έχουμε και κάποιες άλλες αναμνήσεις, που τις κουβαλάμε από παιδιά, αναμνήσεις βιώματα, που μας δημιουργήσαν την πνευματική μας υπόσταση.

Βίωμα το Δεκαπενταύγουστο με την ιερή εικόνα της Παναγίας που εκφράζει τη θεότητα μητέρα. Η Θεομήτορα Αγία μορφή ξεφεύγει από τη θρησκευτική της αγιότητα και γίνεται Ελεούσα, Μεγαλόχαρη, παρηγορήτρα, πολυεύσπλαγην, ελπίδα και συντρέχουσα στην κάθε λύπη και κάθε πόνο.

Γίνεται μάνα, θεοποίηση της μητρικής αγάπης. Αυτή είναι η θέση της στη δική μας παράδοση, στη δική μας λαϊκή, πανλαϊκή αντίληψη.

Κι είναι τόσο βαθιά αυτή η δοξασία που αντικαθιστά, μάλλον συσχετίζει την αρχαία θεότητα Εστία, την προστάτιδα της οικογένειας.

Γ' αυτό δεν είναι μόνο ανάμνηση το Δεκαπενταύγουστο, είναι βίωμα, είναι ουσία ζωής πέρα κι από τη θρησκευτικότητα. Στερούμαστε πολλά στη ζωή που ζούμε, μα δεν μπορούμε να μη γιορτάσουμε την Κοίμηση της Θεοτόκου.

Στην Πατρίδα είναι τόσο σημαντική η ημερομηνία που θεωρείται καλοκαιρινά Χριστούγεννα. Κι είναι τόσο κοντά στον άνθρωπο η Παναγία, που ο λαός μας τη στόλισε με τόσο πολλά παινετικά επίθετα. Γλυκοφιλούσσα, Παντάνασσα, Κεχαριτωμένη, Ελεούσα, Παναμακάριστη, Οδηγήτρια, Γοργοεπίκω.

Και δεν μιλάει για θανά, Κοίμηση το θέλει... εν τη κοιμήση τον κόσμον ού κατέλειπες. Τη θέλει και την αισθάνεται παρούσα.

Και το γιορτάζει πολύτροπα. Γεμάτες οι εκκλησίες, πολλά τα πανηγύρια, πολλές οι παρακλήσεις... την πάσαν ελπίδα μου εις σε ανατίθημι...

Αυτές τις μνήμες, αυτά τα βιώματα, που εδώ μόνο εκκλησιαστικά και οικογενειακά μπορούμε να χαρούμε, πώς μπορούμε να τα προσπεράσουμε, Γιώργο μου; Στην Πατρίδα είναι γιορτερή ατμόσφαιρα δεν είναι μόνο εκκλησιασμός. Να είμαστε καλά, να είμαστε... υπό την σκέπη της.

Χρόνια πολλά.

Πόσο θ' άλλαζε, αλήθεια η ζωούλα μας
Η ζωή αυτή που κλείστηκε στο τώρα,
στενά τα πλάτια του συμφέροντος
Στης ρουτίνας τη λιακάδα και τη μπόρα.

Πόσο θ' άλλαζε, αλήθεια η ζωούλα μας
Αν η σκέψη της ψυχής φτερά γινόταν,
Αν σ' αστέρια κάποιοι πόθοι μας ανέβαιναν.
Αν η έγνοια για το αύριο πνιγόταν.
Πόσο θ' άλλαζε η ασήμαντη ζωούλα μας...

Γρηγόρης

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,

Μια συγκινητική ιστορία άκουσα χτες για έναν νεαρό επιστήμονα με κάποια πάθηση που από το λιμάνι της Τήνου έφτασε με πληγωμένα γόνατα στην θαυματουργή εικόνα και το πλήθος των πιστών άνοιξε διάδρομο για να μπορέσει να περάσει. Η Μάνα είναι το ιερότερο πρόσωπο στη ζωή μας και η Παναγία είναι στην ψυχή των πιστών η Μάνα όλων των μανάδων, επειδή έζησε το μαρτύριο του Παιδιού της και τον θάνατό Του. Οι πιστοί απευθύνονται στην Παναγία επειδή σαν Μάνα θα κατανοήσει τον πόνο τους και θα κάνει το θαύμα της. Η Παναγία δεν έχει κερδίσει την λατρεία του λαού, έχει γίνει θρύλος στην ελληνική παράδοση.

Θα αναφέρω το θρύλο της εικόνας της Παναγίας του Κύκκου, φημισμένη και σεβαστή σε όλο τον Ορθόδοξο Κόσμο. Είναι μια από τις τέσσερις εικόνες της Παναγίας που αποδίδονται στον Απόστολο Λουκά. Οι άλλες τρεις εικόνες βρίσκονται τώρα στην Αθήνα, στο Μοναστήρι του Σουμελά στη βόρεια Ελλάδα, και στο μοναστήρι Μέγα Σπήλαιον στην Πελοπόννησο. Η Παναγία του Κύκκου, που είχε ζωγραφίσει ο Λουκάς ακριβώς επτά χρόνια μετά από την Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού, μεταφέρθηκε από το ίδιο στην Αίγυπτο μετά το θάνατο της Παναγίας. Η εικόνα έμεινε εκεί έως ότου οι Χριστιανοί, από τους οποίους ήταν φυλαγμένη, είχαν αιχμαλωτιστεί από τους πειρατές. Για να σωθεί από τη βεβήλωση, την έριξαν στη θάλασσα. Δύο βυζαντινά σκάφη εμφανίστηκαν και αφού καταδίωξαν μακριά τους πειρατές, διέσωσαν την εικόνα. Την πήραν στη Κωνσταντινούπολη

και την παρουσίασαν στον αυτοκράτορα, Αλέξιο Κομνηνό (1081-1118).

Ο αυτοκράτορας Αλέξιος, έστειλε ένα δούκα, το Μανούηλ Βουτομύτη, στην Κύπρο ως κυβερνήτη. Μια μέρα ο Βουτομύτης καθώς κυνηγούσε στα βουνά, έχασε τους φίλους του, και έμεινε μόνος. Εκεί που έψαχνε να βρει τους συντρόφους του, βρήκε μια σπηλιά όπου ζούσε μέσα ένας ασκίτης, ο μοναχός Ισαΐας. Ο Κυβερνήτης ρώτησε τον ασκητή Ισαΐα, αν είχε δει τους φίλους του να περνάνε από εκεί. Ο Ισαΐας δεν έδωσε καμιά απάντηση, και αυτός θύμωσε και κτύπησε άγρια τον γέροντα. Σε μερικές μέρες ο δούκας αρρώστησε με ανίατη ασθένεια, ένα είδος παράλυσης και ακολούθησε μια σειρά ονείρων. Πρώτα ο Βουτομύτης, είδε τον Θεό, σε ένα όνειρο να του λέγει ότι θα θεραπευόταν εάν ικέτευε τη συγχώρεση από τον ασκητή μοναχό, και όταν ο Βουτομύτης συμμορφώθηκε με αυτές τις συμβουλές, θεραπεύτηκε. Στο μεταξύ ο Ισαΐας ονειρευόταν την Παναγία που είχε εμφανιστεί και του είχε πει ότι αυτός και ο Βουτομύτης πρέπει να πάνε στη Κωνσταντινούπολη και να φέρουν την εικόνα της στην Κύπρο. Όταν έφθασαν στη Κωνσταντινούπολη διαπίστωσαν ότι ο αυτοκράτορας ήταν απρόθυμος να αποχωριστεί από την εικόνα.

Ευτυχώς η κόρη του αυτοκράτορα αρρώστησε ξαφνικά με την ίδια ασθένεια που είχε πριν ο Μανουήλ. Σε αντάλλαγμα για την άμεση θεραπεία της, ο αυτοκράτορας τους έδωσε όχι μόνο την εικόνα, αλλά και τα χρήματα για να κτιστεί μια εκκλησία για να την βάλουν μέσα. Έτσι η εικόνα ήρθε στην Κύπρο και όλα τα δέντρα γονάτισαν για να την καλωσορίσουν. Η εκκλησία κτίστηκε από το μοναχό Ισαΐα με τα χρήματα του αυτοκράτορα γι' αυτό το Μοναστήρι καλείται μέχρι σήμερα ως «Βασιλική και Σταυροπηγιακή Μονή».

Από τότε, κάπκε αρκετές φορές και το 1821 λεηλατήθηκε από τους Τούρκους σε μια εκδίκηση για τις ενέργειες των Ελλήνων κατά την επανάσταση αλλά σε κάθε περίπτωση η εικόνα διασώθηκε. Το 1576, περιβλήθηκε μέσα σε ένα ασημένιο κάλυμμα που αντικαταστάθηκε από ένα καινούργιο το 1795. Από τότε, η εικόνα δεν έχει κοιταχτεί ποτέ από κανένα. Μια τρομερή μοίρα προβλέπεται για οιοδήποτε προσπαθήσει να σπκώσει το πέπλο. Κανένας δεν τολμά να την κοιτάξει στο πρόσωπο, επειδή πολλοί που το έκαναν στο παρελθόν τιμωρήθηκαν. Η Παναγία η Ελεούσα του Κύκκου είναι μια ζωντανή παράδοση στο νησί.

Κύκκου, Κύκκου το βουνί,
Μοναστήρι θα γενεί,
χρυσή κόρη εν να μπει
τζιαί ποττέ της εν θα βκει.